

Kaynak: <http://www.kazanci.com>
Güncelleme Tarihi: 27.09.2011

13.07.1956 TARİHİNDE KABUL EDİLEN 6802 SAYILI GİDER VERGİLERİ KANUNU'NUN KONU, MÜKELLEF, MUAFİYET VE İSTİSNALARA İLİŞKİN HÜKÜMLERİ

İKİNCİ KISIM

Hizmet Vergileri

BİRİNCİ BÖLÜM

Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi

I - MEVZU, VERGİYİ DOĞURAN OLAY

MADDE 28 - (Değişik 1. fıkra: 3297 - 3.6.1986) Banka ve sigorta şirketlerinin 10.6.1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısı la kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.

(Değişik fıkra: 2447 - 17.4.1981) Bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar (kendileri veya başkaları hesabına menkul kıymet alıp satmayı, alım satıma tavassut etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi taahhüt etmeyi meslek haline getirenlerin bu faaliyetleri dolayısıyla lehlerine kalan paralar ile mevduat faizi vermek veya sair adlarla faiz ve benzeri menfaatler sağlamak üzere devamlı olarak para toplama işiyle uğraşanların topladıkları paralara sağladıkları, gelir ve menfaatler üzerinden komisyon, ücret, hizmet karşılığı gibi adlarla aldıkları paralar dahil) da banka muameleleri vergisine tabidir.

(Değişik fıkra: 2447 - 17.4.1981) 2279 sayılı Kanuna göre ikraz işleriyle uğraşanlarla ikinci fıkrada belirtilen muamele ve hizmetlerden herhangi birini devamlı olarak yapanlar bu Kanunun uygulanmasında banker sayılırlar. Bir şahsın münhasıran altın alım ve satımı ile uğraşması banker sayılmasını gerektirmez. (Değişik 3. fıkra: 6009 - 23.7.2010 / m.1) 90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre ikraz işleriyle uğraşanlarla ikinci fıkrada belirtilen muamele ve hizmetlerden herhangi birini esas işiğal konusu olarak yapanlar bu Kanunun uygulanmasında banker sayılırlar. Bir şahsın münhasıran altın alım ve satımı ile uğraşması banker sayılmasını gerektirmez.

II - İSTİSNALAR

MADDE 29 - Aşağıda yazılı muameleler dolayısıyla alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır:

a) Merkezleri Türkiye'de bulunan bankaların kendi şube ve ajansları ile veya bu şube ve ajansların birbirleriyle yaptıkları muameleler dolayısıyla tahakkuk eden paralar,

b) Merkezleri Türkiye dışında bulunan bankaların Türkiye'de mevcut şube ve ajanslarının birbirleriyle yaptıkları muameleler dolayısıyla tahakkuk eden paralar,

c) Hususi Kanunlarla her türlü vergiden istisna edilmiş olan esham ve tahvillerin, faiz, temettü ve ikramiyeleri (**Ek ibare: 5615 - 28.3.2007 / m.17**) "ile Merkez Bankasınca ihraç edilen likidite senetlerinden elde edilen faiz gelirleri,"

d) Bankaların müşterileri nam ve hesabına başka şahıs ve müesseselere yaptırdıkları hizmetler mukabili olarak aldıkları ve aynen mezkur şahıs veya müesseselere ödedikleri paralar,

e) (Değişik: 3297 - 3.6.1986 / m.17) Bankaların, bankerlerin ve sigorta şirketlerinin sermayelerinin tamamı kendilerine ait veya iştirakleri bulunan sınıai işletmelerden sağladıkları kârlar,

f) (Değişik: 210 - 4.1.1961 / m.4) Bankaların, bankerlerin ve sigorta şirketlerinin sermayelerine iştirak ettikleri banka, banker ve sigorta şirketlerinin bu Kanun'a göre banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi muamelelerden mütevellit kârları,

g) 5842 sayılı Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanunu'nun 6,7,8,9,10 ve 11'inci maddeleri ile 12'nci maddesinin (b) ve (c) fıkralarında zikrolunan işler dolayısıyla Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı lehine tahakkuk edecek paralarla, aynı Kanun'un 2'nci ve 3'üncü maddeleri gereğince, bankanın veya kuracağı ortaklıkların, yukarıda sayılan işlerin görülmesine veya tesislerin işletilmesine dair hakikî veya hükmî şahıslarla yaptıkları anlaşmalar dolayısıyla elde edecekleri paralar ve bankanın veya kuracağı ortaklıkların anlaşmalar yaptıkları hakikî veya hükmî şahıslar lehine aynı işler dolayısıyla tahakkuk edecek paralar,

h) 6266 sayılı Kanun'a göre kurulan kan bankalarının mezkûr Kanun'da yazılı işler dolayısıyla elde edecekleri paralar,

i) (**Değişik: 5582 - 21.2.2007 / m.30**) Emeklilik sözleşmeleri, hayat sigortaları (hayat sigortalarında ferdi kaza, hastalık sonucu maluliyet ve tehlikeli hastalıklar teminatlarının da ek teminat olarak verildiği sözleşmeler dahil) ve sağlık sigortaları ile ihracata ait nakliyat sigortalarında ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanı kapsamında yapılan sigortalarda sözleşme ve poliçe üzerinden alınan paralar,

j) Mükerrer sigorta muameleleri ile retrosesyon muameleleri dolayısıyla alınan prim, komisyon vesair paralar,

k) (Ek: 482 - 25.6.1964 / m.6) Biçilmemiş veya toplanmamış her türlü tarım mahsulleriyle tarım hayvanları için akdolunan zirai sigortalar dolayısıyla alınan paralar,

l) (Ek: 482 - 25.6.1964 / m.6) Nükleer rizikolara karşı yapılan sigortalar dolayısıyla alınan paralar,

m) (Ek: 482 - 25.6.1964) (**Değişik: 4369 - 22.7.1998 / m.63 - Yürürlük m. 86-e**) Türkiye Halk Bankası'nın, ihtisas kredileri kapsamında küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerine verdiği krediler ya da bu işletmelerin dış ticaret işlemlerine yaptığı aracılık hizmetleri dolayısıyla aldığı paralar ile Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatiflerinin kefaleti altında esnaf ve sanatkarlara verdiği krediler dolayısıyla alınan paralar ve bu kooperatiflerin ortaklarından masraf karşılığı adıyla aldığı paralar,

n) (Ek: 2447 - 17.4.1981 / m.7) Mevduat toplamayan bankaların açmış oldukları yatırım kredileri dolayısıyla kendi lehlerine aldıkları paralar,

o) (Ek: 4008 - 24.6.1994 / m.35 - Yürürlük m.40-3) Bankaların, yetkili müesseselerin, özel finans kuruluşlarının ve PTT'nin Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki Kararlar ve bu kararlara dayanılarak çıkarılan tebliğlere göre Merkez Bankasına yapacakları zorunlu, döviz ve efektif devirleri,

p) (Ek: 4008 - 24.6.1994 / m.35 - Yürürlük m.40-3) (**Değişik ibare: 6009 - 23.7.2010 / m.2 / Yürürlük / m.62/a**) "Arbitraj muameleleri ile Türkiye'de kurulu borsalarda gerçekleştirilen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleler" ve bu muameleler sonucu lehe alınan paralar,

r) (**Ek: 4369 - 22.7.1998 / m.63 - Yürürlük m.86-e**) Kooperatifler aracılığı ile Başbakanlık Toplu Konut İdaresi ve bankalar tarafından açılan konut kredileri dolayısıyla lehe alınan paralar,

s) (**Ek: 4684 - 20.6.2001 / m.20**) Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre yapılan birleşme, devir, bölünme ve hisse değişimi işlemlerinden doğan kazançlar,

t) (**Ek: 4697 - 28.6.2001 / m.12 - Yürürlük m.14 b**)(**Değişik ibare: 5838 - 18.2.2009 / m.32/8 / Yürürlük / m.33**) "Emeklilik yatırım fonlarının, menkul kıymet yatırım fonlarının ve menkul kıymet yatırım ortaklıklarının,", sermaye piyasalarında yaptıkları işlemler nedeniyle elde ettikleri paralar,

u) (**Değişik: 5582 - 21.2.2007 / m.30**) Bankalar, sigorta şirketleri, emeklilik şirketleri ve ipotek finansmanı kuruluşlarının kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibari değerlerinin üzerinde elden çıkarılması sonucu kendi lehlerine kalan paralar,

v) (**Ek: 5281 - 30.12.2004 / m.39 - Yürürlük m.45/11**) 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (12) numaralı bendi kapsamındaki işlemler dolayısıyla lehe alınan paralar,

y) (**Ek: 5582 - 21.2.2007 / m.30**) İpotek finansmanı kuruluşlarının, konut finansmanı kuruluşlarının ve konut finansmanı fonlarının, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanı kapsamında yaptıkları tüm işlemler dolayısıyla lehe alınan paralar.

III - MÜKELLEF, MATRAH, NİSPET

MÜKELLEF

MADDE 30 - Banka ve sigorta muameleleri vergisini banka ve bankerlerle sigorta şirketleri öder. MADDE 30 - (Değişik: 5766 - 4.6.2008 / m.25/a - Yürürlük m.27/f) Banka ve sigorta muameleleri vergisini banka ve bankerlerle sigorta şirketleri öder. Sigorta aracılığı tarafından yapılan sigorta işlemlerinde de verginin mükellefi sigorta şirketleridir.

25.10.1984 TARİHİNDE KABUL EDİLEN 3065 SAYILI KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU'NUN KONU, MÜKELLEF, MUAFİYET VE İSTİSNALARA İLİŞKİN HÜKÜMLERİ

BİRİNCİ KISIM

Mükellefiyet

BİRİNCİ BÖLÜM

Verginin Konusu

VERGİNİN KONUSUNU TEŞKİL EDEN İŞLEMLER

MADDE 1 - Türkiye'de yapılan aşağıdaki işlemler katma değer vergisine tabidir:

1. Ticarî, sınaî, ziraî faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler,

2. Her türlü mal ve hizmet ithalatı,

3. Diğer faaliyetlerden doğan teslim ve hizmetler:

a) Posta, telefon, telgraf, teleks ve bunlara benzer hizmetler ile radyo ve televizyon hizmetleri,

b) Spor - Toto oynanması, piyango tertiplenmesi (Millî Piyango dahil), at yarışları ve diğer müşterek bahis ve talih oyunları tertiplenmesi, oynanması, b) (Değişik: 5602 - 14.3.2007 / m.10/5(a) - Yürürlük m.12) Her türlü şans ve talih oyunlarının tertiplenmesi ve oynanması,

c) Profesyonel sanatçıların yer aldığı gösteriler ve konserler ile profesyonel sporcuların katıldığı sportif faaliyetler, maçlar, yarışlar ve yarışmalar tertiplenmesi, gösterilmesi,

d) (Değişik: 4706 - 29.6.2001 / m.8) (Değişik ibare: 5228 - 16.7.2004 / m.59/2-a - Yürürlük m.61/5) "Müzayede mahallerinde" ve gümrük depolarında yapılan satışlar,d) (Değişik : 5904 - 16.6.2009 / m.8 / Yürürlük / m.40) Müzayede mahallerinde ve gümrük depolarında yapılan satışlar ile 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa göre düzenlenen ürün senetlerinin, senedin temsil ettiği ürünü depodan çekecek olanlara teslimi,

e) Boru hattı ile hampetrol, gaz ve bunların ürünlerinin taşınmaları,

f) Gelir Vergisi Kanunu'nun 70 inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralanması işlemleri,

g) Genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticarî, sınaî, ziraî ve meslekî nitelikteki teslim ve hizmetleri,

h) Rekabet eşitsizliğini gidermek amacıyla isteğe bağlı mükellefiyetler suretiyle vergilendirilecek teslim ve hizmetler.

Ticarî, sınaî, ziraî faaliyet ile serbest meslek faaliyetinin devamlılığı, kapsamı ve niteliği Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre; Gelir Vergisi Kanunu'nda açıklık bulunmadığı hallerde, Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre tayin ve tespit edilir. Bu faaliyetlerin kanunların veya resmî makamların gösterdiği gerek üzerine yapılması, bunları yapanların hukuki statü ve kişilikleri, Türk tabiyetinde bulunup bulunmaması, ikametgâh veya işyerlerinin yahut kanuni merkez veya iş merkezlerinin Türkiye'de olup olmaması işlemlerin mahiyetini değiştirmez ve vergilendirmeye mani teşkil etmez.

İthalatın kamu sektörü, özel sektör veya herhangi bir gerçek veya tüzelkişi tarafından yapılması veya herhangi bir şekil ve surette gerçekleştirilmesi, özellik taşıması vergilendirmeye tesir etmez.

İKİNCİ BÖLÜM

Mükellef Ve Vergi Sorumlusu

MÜKELLEF

MADDE 8 - 1. Katma Değer Vergisinin Mükellefi:

- a) Mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde bu işleri yapanlar,
- b) İthalatta mal ve hizmet ithal edenler,
- c) Transit taşımalarda gümrük veya geçiş işlemine muhatap olanlar,
- d) PTT İşletme Genel Müdürlüğü ve radyo ve televizyon kurumları,
- e) Spor-Toto, piyango (Millî Piyango dahil) ve benzeri oyunlarda oyunların teşkilat müdürlükleri, e) (Değişik: 5602 - 14.3.2007 / m.10/5(b) - Yürürlük m.12) Her türlü şans ve talih oyunlarını tertip edenler,
- f) At yarışları veya diğer müşterek bahis ve talih oyunlarında bunları tertipleyenler, f) (...) (Madde 8 in 1. fıkrasının (f) bendi, 21.3.2007 tarih ve 26469 sayılı R.G.'de yayımlanan, 14.3.2007 tarih ve 5602 sayılı Kanun'un 11. maddesinin 1. fıkrasının (ç) bendi hükmü gereğince, 1.4.2007 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır.)
- g) 1 nci maddenin 3 üncü fıkrasının (c) bendine giren hallerde bunları tertipleyenler veya gösterenler,
- h) Gelir Vergisi Kanunu'nun 70 inci maddesinde belirtilen mal ve hakları kiraya verenler,
- ı) İsteğe bağlı mükellefiyette talepte bulunanlardır.

2. (Değişik: 3297 - 3.6.1986) Vergiye tabi bir işlem söz konusu olmadığı veya katma değer vergisini fatura veya benzeri vesikalarda göstermeye hakkı bulunmadığı halde; düzenlediği bu tür vesikalarda katma değer vergisi gösterenler, bu vergiyi ödemekle mükelleftirler. Bu husus kanuna göre borçlu oldukları vergi tutarından daha yüksek bir meblağı gösteren mükellefler için de geçerlidir. Bu gibi sebeplerle fazla ödedikleri vergilerin, indirim hakkına sahip olmayanlara iadesi konusunda Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir. (Değişik son cümle: 5035 - 25.12.2003 / m.6 - Yürürlük m.50 b) Bu gibi sebeplerle fazla ödenen vergiler, Maliye Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslara göre ilgililere iade edilir.

VERGİ SORUMLUSU

MADDE 9 - (Değişik: 4008 - 24.6.1994) 1. Mükellefin Türkiye içinde ikametgahının, işyerinin kanuni merkezi ve iş merkezinin bulunmaması hallerinde ve gerekli görülen diğer hallerde Maliye Bakanlığı vergi alacağına emniyet altına alınması amacıyla, vergiye tabi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutabilir.

2. Fiili ya da kaydi envanter sırasında belgesiz mal bulundurulduğu veya belgesiz hizmet satın alındığının tespiti halinde, bu alışlar nedeniyle ziyaa uğratılan katma değer vergisi, belgesiz mal bulunduran veya hizmet satın alan mükelleften aranır.

Belgesiz mal bulundurdukları veya hizmet satın aldıkları tespit edilen mükelleflere, bu mal ve hizmetlere ait alış belgelerinin ibrazı için tespit tarihinden itibaren 10 günlük bir süre verilir. Bu süre içinde alış belgelerinin ibraz edilememesi halinde, belgesi ibraz edilemeyen mal ve hizmetlerin tespit tarihindeki emsal bedeli üzerinden hesaplanan katma değer vergisi, alışlarını belgeleyemeyen mükellef adına re'sen tarhedilir. Bu tarhiyata (Değişik ibare: 4369 - 22.7.1998) "vergi ziyayı cezası uygulanır"

Ancak belgesiz alınan mal ve hizmetleri satanlara, bu satışlarla ilgili olarak, vergi inceleme raporuna dayanılarak katma değer vergisi tarhiyatı yapıldığı takdirde, ziyaa uğratılan vergi ve buna ilişkin ceza ayrıca alıcılardan aranmaz.

3. (Ek fıkra : 5904 - 16.6.2009 / m.9 / Yürürlük / m.40) 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa göre düzenlenen ürün senetlerinin, senedin temsil ettiği ürünü depodan çekecek olanlara teslimine ait katma değer vergisinin ödenmesinden lisanslı depo işleticileri sorumludur.

ALTINCI BÖLÜM

Sosyal Ve Askerî Amaçlı İstisnalar

DİĞER İSTİSNALAR

MADDE 17 - 1. Kültür ve Eğitim Amacı Taşıyan İstisnalar: Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, siyasî partiler ve sendikalar, kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları, kamu menfaatine yararlı dernekler, tarımsal amaçlı kooperatifler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların:

a) İlim, fen ve güzel sanatları, tarımı yaymak, ıslah ve teşvik etmek amacıyla yaptıkları teslim ve hizmetleri,

b) Tiyatro, konser salonu, kütüphane, sergi, okuma ve konferans salonları ile spor tesisleri işletmek veya yönetmek suretiyle ifa ettikleri kültür ve eğitim faaliyetlerine ilişkin teslim ve hizmetleri,

2. Sosyal Amaç Taşıyan İstisnalar:

a) Yukarıda sayılan kurum ve kuruluşların hastane, nekahathane, klinik, dispanser, prevantoryum, sanatoryum, kan bankası ve organ nakline mahsus bankalar, anıtlar, botanik ve zooloji bahçeleri, parklar ile veteriner, bakteriyoloji, seroloji ve distofajin laboratuvarları gibi kuruluşlar, öğrenci veya yetiştirme yurtları, yaşlı ve sakat bakım ve huzurevleri, parasız

fukara aşevleri, düşkünevleri ve yetimhaneleri işletmek veya yönetmek suretiyle ifa ettikleri kuruluş amaçlarına uygun **(Değişik ibare: 6009 - 23.7.2010 / m.28)** "teslim ve hizmetleri ile bunlardan sağlık hizmeti sunanların teşhis ve tedaviye yönelik olarak birbirlerine yapacakları teslim ve hizmetler",

b) **(Değişik: 5228 - 16.7.2004 / m.15)(Değişik ibare: 5615 - 28.3.2007 / m.13 - Yürürlük m.32/c)** "8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Kanun hükümlerine tabi **(Değişik ibare : 5904 - 16.6.2009 / m.13/a / Yürürlük / m.40)** "özel okullarca bedelsiz verilen eğitim, öğretim hizmetlerinde ilgili dönemdeki kapasitelerinin % 10'unu, 24/3/1950 tarihli ve 5661 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri Hakkındaki Kanuna Ek Kanun ile 30/4/1992 tarihli ve 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümlerine göre kurulan öğrenci yurtları tarafından bedelsiz verilen yurt hizmetlerinde ilgili dönemdeki kapasitelerinin % 10'unu," , üniversite ve yüksekokullarda ise %50'sini" geçmemek üzere verilen bedelsiz eğitim ve öğretim hizmetleri, kanunların gösterdiği gerek üzerine bedelsiz olarak yapılan mal teslimi ve hizmet ifaları, birinci fıkrada sayılan kurum ve kuruluşlara bedelsiz olarak yapılan her türlü mal teslimi ve hizmet ifaları ile fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan **(Değişik ibare: 5281 - 30.12.2004 / m.43/14-a - Yürürlük m.45/11)** "gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin" teslimi,

c) (Ek: 4605 - 23.11.2000) Yabancı devletlerin Türkiye'deki diplomatik temsilcilik ve konsoloslukları ile yabancı hayır ve yardım kurumlarına, bu maddenin 1 numaralı fıkrasında sayılan kurum ve kuruluşlara bedelsiz olarak yapacakları teslim ve hizmetlere ilişkin olarak yapılan teslim ve hizmetler.

d) **(Ek: 5226 - 14.7.2004 / m.19)** 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki tescilli taşınmaz kültür varlıklarının rölöve, restorasyon ve restitüsyon projelerine münhasır olmak üzere, bu projelendirmelerden yararlananlara verilen mimarlık hizmetleri ile projelerin uygulanması kapsamında yapılacak teslimler.

İstisna kapsamına girecek mal ve hizmetler ile bunların asgarî standartları ve bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar **(Değişik ibare: 5281 - 30.12.2004 / m.43/14-b - Yürürlük m.45/11)** "Maliye Bakanlığınca" belirlenir.

e) **(Ek: 5228 - 16.7.2004 / m.15)** Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, kanunlarla kendilerine verilen görev gereği ve kuruluş amaçlarına uygun ruhsat, izin, onay ve benzeri hizmetleri ile bu hizmetlerle ilgili olarak kullanılacak basılı kağıtların bu kuruluşlar tarafından teslimi (motorlu taşıtlar tescil plaka teslimleri hariç),

Maliye Bakanlığı, istisna kapsamına girecek mal ve hizmetler ile bunların asgari tutarlarını ve bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye yetkilidir.

3. Askerî Amaç Taşıyan İstisnalar:

a) Askerî fabrika, tersane ve atölyelerin kuruluş amaçlarına uygun olarak yaptıkları teslim ve hizmetler,

b) (Değişik: 3099 - 6.12.1984) (...) (Madde 17 nin (3) no.lu fıkrasının (b) bendi, 3 Haziran 1986 tarih ve 3297 sayılı Kanun'un 18/a maddesi gereğince 1.1.1987 den geçerli olarak yürürlükten kaldırılmıştır.)

c) (Ek: 3099 - 6.12.1984) Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin (27.09) tarife pozisyonunda yer alan hampetrol ile (27.10) tarife pozisyonunda yeralan akaryakıt ve yağların, (38.19.29) tarife pozisyonuna giren yalnız petrol istihsalinde kullanılan kimyevi müstahzarlar ile (34.02, 38.19)

yalnız makine yağı istihsalinde kullanılan katkı maddeleri (additifler) nin Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı ihtiyacı için bu kuruluşlara veya gerek göstermeleri üzerine bu kuruluşların akaryakıt ikmalini yapan müesseselere teslimi.

4. Diğer İstisnalar :

a) **(Değişik: 4842 - 9.4.2003 / m.23 - Yürürlük m.39 g)** Gelir Vergisi Kanunu'na göre vergiden muaf esnaf ile basit usulde vergilendirilen mükellefler tarafından yapılan teslim ve hizmetler,

b) (Değişik: 3297 - 3.6.1986 / m.6) Gelir Vergisi Kanunu'na göre **(Değişik ibare: 4369 - 22.7.1998 / m.81 - Yürürlük m.86-e)** "gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçiler ile aynı Kanun'un 66 ncı maddesine göre vergiden muaf olan serbest meslek erbabı" tarafından yapılan teslim ve hizmetler,

c) **(Değişik: 4684 - 20.6.2001 / m.19)** Gelir Vergisi Kanunu'nun 81 inci maddesinde belirtilen işlemler ile Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre yapılan devir ve bölünme işlemleri (Bu kapsamda vergiden istisna edilen işlemler bakımından Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 30 uncu maddesinin (a) bendi hükmü uygulanmaz. İşlem sonunda faaliyetini bırakan, bölünen veya infisah eden mükelleflerce yüklenilen ve indirilemeyen vergiler, faaliyete başlayan veya devir ve bölünme sonrasında devredilen veya bölünen kurumların varlıklarını devralan mükellefler tarafından mükerrer indirimde yol açmayacak şekilde indirim konusu yapılır.),

d) İktisadi işletmelere dahil olmayan gayrimenkullerin **(Değişik ibare: 6225 - 6.4.2011 / m.6)** "kiralınması işlemleri ile Sağlık Bakanlığına bağlı hastane, klinik, dispanser, sanatoryum gibi kurum ve kuruluşların yapacağı Gelir Vergisi Kanununun 70 inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralanması işlemleri",

e) **(Değişik: 4842 - 9.4.2003 / m.23 - Yürürlük m.39 g)** Banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına giren işlemler ve **(Değişik ibare: 5766 - 4.6.2008 / m.12/a - Yürürlük m.27/f)** "sigorta aracılarının sigorta şirketlerine yaptığı" sigorta muamelelerine ilişkin işlemleri ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 7 nci maddesinin (24) numaralı bendinde belirtilen kurumların kredi teminatı sağlama işlemleri,

f) **(Değişik: 5602 - 14.3.2007 / m.10/5(c) - Yürürlük m.12)** Darphane ve Damga Matbaası tarafından yapılan teslim ve hizmetler,

g) **(Değişik: 5228 - 16.7.2004 / m.15 - Yürürlük m.61/5)** Külçe altın, külçe gümüş, kıymetli taşlar (elmas, pırlanta, yakut, zümrüt, topaz, safir, zebercet, inci, kübik virconia) döviz, para, damga pulu, değerli kağıtlar, hisse senedi, **(Değişik ibare: 6111 - 13.2.2011 / m.85)** "tahvil, varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikaları" ile metal, plastik, lastik, kauçuk, kağıt, cam hurda ve **(Değişik ibare: 5766 - 4.6.2008 / m.12/b - Yürürlük m.27/e)** "atıklarının teslimi",

h) **(Değişik ibare: 4697 - 28.6.2001 / m.10)** "Zirai amaçlı su teslimleri ile köy tüzel kişiliklerince köyde ikamet edenlere yapılan ticari amaçlı olmayan perakende içme suyu teslimleri," kamu kuruluşları, tarımsal kooperatifler ve çiftçi birliklerince yapılan arazi ıslahına ait hizmetler.

ı) **(Değişik: 5228 - 16.7.2004 / m.15 - Yürürlük m.61/5)** Serbest bölgelerde verilen hizmetler,

j) (Ek: 3297 - 3.6.1986 / m.6) Boru hattı ile yapılan yabancı ham petrol, gaz ve bunların ürünlerinin taşınması hizmetleri,

k) (Ek: 4369 - 22.7.1998 / m.60 - Yürürlük m.86-e) Organize sanayi bölgeleri ile küçük sanayi sitelerinin kurulması amacıyla oluşturulan iktisadi işletmelerin arsa ve işyeri teslimleri (...)(*).

(*): "ile konut yapı kooperatiflerinin üyelerine konut teslimleri" ibaresi, 16.6.2009 tarih ve 5904 sayılı Kanun'un 13/b. maddesi hükmü gereğince madde metninden çıkarılmıştır.

l) (Ek: 4842 - 9.4.2003 / m.23 - Yürürlük m.39 e) 30.1.2002 tarihli ve 4743 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan varlık yönetim şirketlerinin bankalar, özel finans kurumları ve diğer mali kurumlardan devraldığı alacakların tahsili amacıyla bu alacakların teminatını oluşturan mal ve hakların (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi ile aynı Kanuna göre finansal yeniden yapılandırma çerçevesinde anlaşmaları hükümleri kapsamında yeniden yapılandırılan borçların ödenmemesi nedeniyle bu borçların teminatını oluşturan mal ve hakların (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi,

m) (Değişik: 5228 - 16.7.2004 / m.15) Bankalar Kanunu uyarınca; mal ve hakların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna teslimi ile bunların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi, bu Fonun devraldığı alacakların tahsili amacıyla, bunların teminatını oluşturan mal ve hakların (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi ve temettü hariç ortaklık haklarıyla yönetim ve denetimleri devralınan şirketlerin aktiflerinin Fon alacaklarının tahsili amacıyla (müzayede mahallerinde yapılan satışlar dahil) teslimi,

Bu istisna işlem bedelinden Fona intikal eden tutarla orantılı uygulanır.

n) (Ek: 5035 - 25.12.2003 / m.8 - Yürürlük m.50 b) Basın, Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğüne verilen haber hizmetleri,

o) (Ek: 5228 - 16.7.2004 / m.15 - Yürürlük m.61/2) Gümrük antrepoları ve geçici depolama yerleri ile gümrük hizmetlerinin verildiği gümrüklü sahalarda; ithalat ve ihracat (Değişik ibare: 5615 - 28.3.2007 / m.13) "işlemlerine konu mallar ile transit rejim kapsamında işlem gören mallar" için verilen ardiye, depolama ve terminal hizmetleri ile vergisiz satış yapılan işyerlerinin ve bu işyerlerine ait depo ve ardiye gibi bağımsız birimlerin kiralanması,

p) (Değişik: 5793 - 24.7.2008 / m.13) Hazinece yapılan taşınmaz teslimi ve kiralama, irtifak hakkı tesisi, kullanma izni ve ön izin verilmesi işlemleri ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca yapılan arsa ve arazi teslimleri,

r) (Değişik: 5615 - 28.3.2007 / m.13) Kurumların aktifinde veya belediyeler ile il özel idarelerinin mülkiyetinde, en az iki tam yıl süreyle bulunan iştirak hisseleri ile (Değişik ibare: 5793 - 24.7.2008 / m.13) "taşınmazların" satışı suretiyle gerçekleşen devir ve teslimler ile bankalara borçlu olanların ve kefillerinin borçlarına karşılık (Değişik ibare: 5793 - 24.7.2008 / m.13) "taşınmaz" ve iştirak hisselerinin (müzayede mahallerinde yapılan satışlar dahil) bankalara devir ve teslimleri.

İstisna kapsamındaki kıymetlerin ticaretini yapan kurumların, bu amaçla aktiflerinde buldukları (Değişik ibare: 5793 - 24.7.2008 / m.13) "taşınmaz" ve iştirak hisselerinin teslimleri istisna kapsamı dışındadır.

İstisna kapsamında teslim edilen kıymetlerin iktisabında yüklenilen ve teslimin yapıldığı döneme kadar indirim yoluyla giderilemeyen katma değer vergisi, teslimin yapıldığı hesap dönemine ilişkin gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınır.

s) **(Ek: 5378 - 1.7.2005 / m.32)** Özürlülerin eğitimleri, meslekleri, günlük yaşamları için özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereç ve özel bilgisayar programları,

ş) **(Ek: 5582 - 21.2.2007 / m.35)** 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 38/A maddesinde tanımlanan konut finansmanı amacıyla teminat gösterilen veya ipotek konulan konutun, konut finansman kuruluşları, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, ipotek finansmanı kuruluşları ya da üçüncü kişilere teslimi (müzayede mahallinde yapılan satışlar dahil) ile bu şekilde alınan konutun, konut finansman kuruluşları, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı veya ipotek finansmanı kuruluşları tarafından teslimi (müzayede mahallinde yapılan satış dahil).

t) **(Ek : 5904 - 16.6.2009 / m.14 / Yürürlük / m.40)** 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında düzenlenen ürün senetlerinin, 1 inci maddenin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinin (d) alt bendi ile 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (ğ) bendinde belirtilen işlemler hariç olmak üzere, ürün ihtisas borsaları ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığında ürün senedi alım-satımı konusunda izin alan ticaret borsaları aracılığıyla teslimleri (Bu kapsamda vergiden istisna edilen işlemler bakımından 30 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü uygulanmaz.).

u) **(Ek: 6111 - 13.2.2011 / m.85)** Menkul, gayrimenkul ve maddi olmayan varlıkların, varlık kiralama şirketlerine devri ile bu varlıkların varlık kiralama şirketlerince kiralanması ve devralınan kuruma devri.

İstisna kapsamındaki kıymetlerin ticaretini yapanların, bu amaçla ellerinde bulundurdukları gayrimenkul ve iştirak hisselerinin teslimleri istisna kapsamı dışındadır. Bu şekilde teslim edilen kıymetlerin iktisabında yüklenilen ve teslimin yapıldığı döneme kadar indirim yoluyla giderilemeyen Katma Değer Vergisi, teslimin yapıldığı hesap dönemine ilişkin Gelir veya Kurumlar Vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınır.

YEDİNCİ BÖLÜM

İstisnadan Vazgeçme Ve İstisnaların Sınırı

İSTİSNADAN VAZGEÇME

MADDE 18 - (Değişik: 3297 - 3.6.1986)

1. **(Değişik: 5228 - 16.7.2004 / m.16 - Yürürlük m.61/5)** Vergiden istisna edilmiş işlemleri yapanlar, ilgili vergi dairesine yazılı başvuruda bulunarak, belirtecekleri işlem türleri için vergiye tabi tutulmalarını talep edebilirler. Bu talebin dilekçede belirtilen ve dilekçe tarihinden sonra ifa edilen işlemlerin tamamını kapsaması şarttır. Şu kadar ki, mükellefiyetin devam etmekte olan işlemlere şümulü yoktur.

2. **(Değişik: 5228 - 16.7.2004 / m.16 - Yürürlük m.61/5)** Kamu menfaatine yararlı dernekler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların kuruluş amaçlarına uygun olarak işletmek veya yönetmek suretiyle ifa ettikleri teslim ve hizmetlere ilişkin istisnalar hariç olmak üzere, 17 nci maddenin (1) ve (2) numaralı fıkralarıyla (3) numaralı fıkranın (a) ve (4) numaralı fıkranın (e) bentlerinde yazılı istisnalar hakkında yukarıdaki (1) numaralı fıkra hükmü uygulanmaz.

3. İstisnadan vazgeçeceklerin talepleri üzerine, vergi dairesince, vergi mükellefiyetleri talep tarihinden itibaren tesis olunur. Bu şekilde mükellef olanlar üç yıl geçmedikçe mükellefiyetten çıkamazlar. Mükellefler üç yıllık sürenin bitiminden önce mükellefiyetten çıkma talebinde bulunmadıkları takdirde mükellefiyet yeniden üç yıl süre ile uzatılmış sayılır.

İSTİSNALARIN SINIRI

MADDE 19 - 1. Diğer kanunlardaki vergi muaflık ve istisna hükümleri bu vergi bakımından geçersizdir. Katma değer vergisine ilişkin istisna ve muafiyetler ancak bu Kanuna hüküm eklenmek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenir.

2. Uluslararası anlaşma hükümleri saklıdır.